20 februari 2025

Grondwettelijk Hof

PERSBERICHT
ARREST 27/2025

De ouders van een persoon die is overleden ten gevolge van een arbeidsongeval, die geen rechtstreeks voordeel uit het loon van het slachtoffer haalden, moeten een rechtsvordering inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid kunnen instellen tegen de werkgever

Het Hof van Beroep te Luik moet zich uitspreken in een zaak waarin de ouders van een werknemer die is overleden ten gevolge van een arbeidsongeval, een vergoeding van de werkgever vorderen. Het Hof van Beroep merkt op dat de arbeidsongevallenwet de gevallen beperkt waarin de ouders van het slachtoffer een rechtsvordering inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid kunnen instellen tegen de werkgever (beperkte burgerlijke aansprakelijkheid van de werkgever). In dit geval, aangezien de ouders van het slachtoffer geen rechtstreeks voordeel uit het loon van het slachtoffer haalden, hebben zij evenmin recht op de forfaitaire vergoeding bedoeld in die wet. Het Hof van Beroep vraagt het Hof of het discriminerend is dat aan de ouders van het slachtoffer de beperkte burgerlijke aansprakelijkheid van de werkgever wordt tegengeworpen in een dergelijke situatie.
Het Hof merkt op dat de arbeidsongevallenwet in een systeem van een vaste vergoeding voorziet, dat wordt gefinancierd door de werkgevers, en dat de beperkte burgerlijke aansprakelijkheid van de werkgever deel uitmaakt van de krachtlijnen van die wet. Volgens het Hof is dat afwijkende stelsel in beginsel verantwoord. Wat betreft de ouders die geen recht hebben op de forfaitaire vergoeding omdat zij geen rechtstreeks voordeel uit het loon van het slachtoffer haalden, is het Hof van oordeel dat het gebrek aan enige vergoeding onevenredig is. Om grondwettig te zijn, moet de arbeidsongevallenwet dus in die zin worden geïnterpreteerd dat de beperkte burgerlijke aansprakelijkheid van de werkgever niet kan worden tegengeworpen aan de ouders van het slachtoffer in een dergelijke situatie.

1. Context van de zaak

In 2016 overlijdt een werknemer ten gevolge van een ongeval op een bouwplaats. De ouders van het slachtoffer treden in rechte tegen de vennootschap die het slachtoffer tewerkstelde en tegen de zaakvoerder ervan om de vergoeding van hun morele schade te verkrijgen. Het Hof van Beroep te Luik merkt op dat de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 de gevallen beperkt waarin de rechthebbenden van het slachtoffer een rechtsvordering inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid kunnen instellen tegen de werkgever of zijn zaakvoerder (beperkte burgerlijke aansprakelijkheid van de werkgever, de zogenaamde « burgerrechtelijke immuniteit van de werkgever »). Volgens het Hof van Beroep genieten de vennootschap en de zaakvoerder, die geen opzettelijke fout hebben begaan, die burgerrechtelijke immuniteit in deze zaak. Bovendien stelt het Hof van Beroep vast dat de ouders van het slachtoffer van een arbeidsongeval enkel recht hebben op de forfaitaire vergoeding bedoeld in dezelfde wetgeving indien zij rechtstreeks voordeel uit het loon van het slachtoffer haalden, wat niet het geval is in

deze zaak. Het Hof van Beroep stelt vast dat de betrokken bepalingen alle ouders van een slachtoffer dat is overleden ten gevolge van een arbeidsongeval, op dezelfde wijze behandelen, zodat hun de burgerrechtelijke immuniteit van de werkgever kan worden tegengeworpen, zelfs indien zij niet daadwerkelijk aanspraak kunnen maken op een forfaitaire vergoeding omdat zij geen rechtstreeks voordeel uit het loon van het slachtoffer haalden. Het Hof van Beroep vraagt het Hof of die gelijke behandeling strijdig is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet).

2. Onderzoek door het Hof

Het Hof brengt in herinnering dat het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie zich ertegen verzet dat categorieën van personen die zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden, op identieke wijze worden behandeld, zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording bestaat.

Het Hof merkt op dat, in tegenstelling tot de rechthebbenden van het overleden slachtoffer die de forfaitaire vergoeding daadwerkelijk ontvangen, de ouders die geen rechtstreeks voordeel uit het loon van het slachtoffer haalden, geen recht hebben op enige vergoeding van de schade die zij ten gevolge van het overlijden van hun kind hebben geleden. In dat opzicht bevinden die twee categorieën van personen zich dus in wezenlijk verschillende situaties.

Het Hof beklemtoont dat de burgerrechtelijke immuniteit van de werkgever deel uitmaakt van de krachtlijnen van de arbeidsongevallenwet. Het systeem van de vaste vergoeding van die wetgeving beoogt immers niet alleen het inkomen van de werknemer te beschermen tegen een professioneel risico, maar ook de sociale vrede binnen de bedrijven te handhaven door een toename van het aantal processen inzake aansprakelijkheid uit te sluiten. De financiering van dat systeem van de vaste vergoeding wordt gewaarborgd door de werkgevers, die een verzekering ter zake moeten sluiten. Opdat de financiële last niet nog meer wordt verzwaard, heeft de wetgever de gevallen beperkt waarin de werkgever burgerlijk aansprakelijk kan worden gesteld. Het stelsel dat is ingevoerd bij de arbeidsongevallenwet, wijkt dus af van het gemeenrechtelijke stelsel van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid. Volgens het Hof is dat afwijkende stelsel in beginsel verantwoord, en kan om die reden worden aanvaard dat bij een vergelijking ervan met het gemeenrechtelijke stelsel verschillen in behandeling aan het licht komen, nu eens in de ene zin, dan weer in de andere, onder voorbehoud dat elk van de betrokken regels moet overeenstemmen met de logica van het stelsel waarvan die regel deel uitmaakt.

Het Hof onderzoekt in het bijzonder de situatie van de rechthebbenden die geen recht hebben op de forfaitaire vergoeding omdat zij geen rechtstreeks voordeel uit het loon van het slachtoffer haalden. Volgens het Hof is het, rekening houdend met de logica van de arbeidsongevallenwet en met het feit dat die categorie van personen de arbeidsverhoudingen tussen werkgever en werknemer niet beïnvloedt, onevenredig dat zij geen enkel recht op schadevergoeding hebben.

3. Besluit

Het Hof oordeelt dat de betrokken bepalingen van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schenden, indien zij in die zin worden geïnterpreteerd dat aan de ouders van het slachtoffer dat is overleden ten gevolge van een arbeidsongeval, die geen rechtstreeks voordeel uit het loon van het slachtoffer haalden, de burgerrechtelijke immuniteit van de werkgever kan worden tegengeworpen. Het Hof stelt evenwel vast dat een andere interpretatie mogelijk is. In de interpretatie volgens welke aan de ouders van het slachtoffer dat is overleden ten gevolge van een arbeidsongeval, die geen rechtstreeks

voordeel uit het loon van het slachtoffer haalden, de burgerrechtelijke immuniteit van de werkgever niet kan worden tegengeworpen, schenden de betrokken bepalingen de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De tekst van het arrest is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : Frank Meersschaut | 0475/325.218 | Tim Souverijns | 02/500.12.21 | Thomas Leys | 02/500.12.60

Volg het Hof via LinkedIn